

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

(27:1-21)

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਅਧਿਆਇ 27 ਅਨੋਖਾ ਹੈ। ਤੂਫ਼ਾਨੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਅਤੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਉਸ ਰੋਮਾਂਚ ਅਤੇ ਜੋਖਮਭਰੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਫ਼ਰ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਵੇਰਵਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਲੂਕਾ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਸੀ? ਲੂਕਾ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕਹਾਣੀ ਪਸੰਦ ਸੀ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਕੰਜ਼ੂਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੇਖਕ ਲਈ ਇਹ ਨਿਆਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਹਦਾ ਜਵਾਬ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਲੂਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਵਿਚ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਰੋਮ ਪਹੁੰਚਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ‘ਪੌਲੁਸ ਰੋਮ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਿਆ’ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਰੋਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਕੀ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।’

ਥੱਸਲੁਨੀਕੇ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਨਾਂਅ ਲਿਖਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਹੇ ਭਰਾਵੋ, ਅਸੀਂ ... ਵੱਡੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸਾਂ ਅਰਥਾਤ ਮੈਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਡੱਕ ਲਿਆ’ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2: 17, 18)। ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਥੱਸਲੁਨੀਕੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਖੁਣਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀਆਂ, ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਪੈਂਡੇ ਨੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ, ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਹੀ ਸਨ।

ਸ਼ੈਤਾਨ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਥੱਸਲੁਨੀਕੇ ਵਿਚ ਪਰਤਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਰੋਮ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ! ਰੋਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਫ਼ੈਲਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਸਹਿ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ! ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ‘ਰੋਮ ਵੇਖਣ’ ਦੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਖ਼ਾਬ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰੀਕਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 19:21) ਜਿਵੇਂ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਉਲਝਣ ਵਿਚ ਪਏ ਸਿਪਾਹੀ, ਬੇਈਮਾਨ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂ, ਪੱਕਾ ਧਾਰੇ ਹੋਏ ਕਾਤਲ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਰੋਮੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਖ਼ੁਦ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ। ਨਾਕਾਮ ਪੌਲੁਸ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ (ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਦੀਆਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ) ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਹ ਰਸੂਲ ਰੋਮ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ (27: 1)।

ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਲੂਕਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਫ਼ਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪਿਲਗ੍ਰਿਮ ਪ੍ਰੋਗਰੈੱਸ *ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ* ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।³

ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਧਿਆਇ 27 ਵਿਚ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਇਕ ਰੋਮਾਂਚਕਾਰੀ ਜੋਖਮ ਦੇ ਵਿਚ ਉਠਾਓ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵੇਖੋ।⁴ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਵਾਂਗ, ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਵੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਹੈ! ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ‘ਉਲਟ ਹਵਾਵਾਂ’ ਅਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਵਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੀਏ। ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਅਧਿਆਇ 27 ਦੇ ਨਾਟਕੀ ਨਿਚੋੜ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਅਸੀਂ “... ਜਹਾਜ਼ ... ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ” (27:1-3)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੈਸਰ ਅੱਗੇ ਦੁਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (25: 11)। ਅਗਸਤ 59 ਈਸਵੀ⁵ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਮ ਭੇਜਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਆਖ਼ਰ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ‘ਜਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਠਹਿਰੀ ਜੇ ਅਸੀਂ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਇਟਲੀ ਨੂੰ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂਲਿਉਸ ਨਾਮੇ ਸ਼ਾਹੀ ਪਲਟਨ ਦੇ ਇਕ ਸੂਬੇਦਾਰ⁶ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ’ (ਆਇਤ 1)।

ਆਇਤ 1 ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ‘ਅਸੀਂ’ ਸ਼ਬਦ। ਲੂਕਾ ਪੌਲੁਸ ਨਾਲ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ (21: 17) ਅਤੇ ਪੌਲੁਸ ਨਾਲ ਉਹਨੇ ਰੋਮ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਣਾ ਸੀ! ਅੱਗੇ ਦੂਜੀ ਆਇਤ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ‘ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਥੱਸਲੁਨੀਕੇ ਦਾ ਇਕ ਮਕਦੂਨੀ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ (20: 4ਓ), ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਸੀ।⁷

ਇਕ ਹੋਰ ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਵਾਕਾਂਸ਼ ‘ਕਈ ਹੋਰ ਕੈਦੀਆਂ’⁸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਚੌਂਕ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ‘ਕਈ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕ’ ਹੈ।⁹ ਦੂਜੇ ਕੈਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਮੁਜਰਮ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਮ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਪ੍ਰਚਾਵੇ ਲਈ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।¹⁰ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਜ਼ਾਲਮ ਸੀ ਉਹ ਸਮਾਜ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਫਿਰ ਆਇਤ 1 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ‘ਯੂਲਿਉਸ ਨਾਮਕ ਸ਼ਾਹੀ ਪਲਟਨ ਦੇ ਇਕ ਸੂਬੇਦਾਰ’ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ‘ਸ਼ਾਹੀ ਪਲਟਨ’ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪਲਟਨ’ ਸੀ ‘ਜਿਹਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਦਸਤੇ ਅਤੇ ਪੈਗਾਮ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।’¹¹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ੇਸਤੁਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਰੋਮੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ¹² ਇਕ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਯੂਲਿਉਸ ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਯੂਲਿਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦਿੰਦੇ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨੂੰ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਸੁਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਇਕ ਰੋਮੀ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼

ਭਲਾ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ? ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ! ਸਗੋਂ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 27 ਅਤੇ 28 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਪੌਲਸ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਯਾਨੀ ਮੂਰਖ ਲੋਕਾਂ, ਟੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ² (ਤੇਜ਼ ਹਨੇਰੀਆਂ, ਉਲਟੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ, ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰੇਤੀਲੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਸੱਪਾਂ ਤਕ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ! ਪੌਲਸ ਇਸ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਿਆ? ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਅਤੇ ਕੈਸਰੀਆ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਿਆ ਸੀ, ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖ ਕੇ!

ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਣਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਅਧਿਆਇ 27 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਪੌਲਸ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ’’ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਲੂਕਾ ਦਾ ਇਹੀ ਮਕਸਦ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਭਾਵ (ਗੈਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ) ਵਿਚ ਆਗੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਲੂਕਾ ਨੇ ਪੌਲਸ ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੌਲਸ ਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ *ਇਨਸਾਨ ਲਈ ਨਾਮੁਮਕਿਨ* ਸੀ; ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਰਵੇ ਦਾ ਸਾਰ 23-25 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਮਸਫ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ:

... ਉਹ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਜਿਹਦਾ ਮੈਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਹਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਉਹਦਾ ਦੂਤ ਅੱਜ ਰਾਤ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਣ ਖਲੋਤਾ ਅਤੇ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਹੇ ਪੌਲਸ, ਨਾ ਡਰ! ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਜੋ ਤੂੰ ਕੈਸਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਂ ਅਤੇ ਵੇਖ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਹਨ ਤੈਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਹੇ ਪੁਰਖੋ, ਹੌਸਲਾ ਰੱਖੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਜਿਹਾ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਿਹਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਧਿਆਇ 27 ਲਿਖਣ ਦਾ ਲੂਕਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੋਹਰਾ ਸੀ: (1) ਇਹ ਵਿਖਾਉਣਾ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਕਿਵੇਂ ਪੌਲਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਰਾਹੀਂ (2) ਇਹ ਵਿਖਾਉਣਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਨਰਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ (ਅਤੇ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ)। ਭਲਾ ਇਹਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ? ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਸ਼ੈਤਾਨ ਸਾਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 5:8)। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਆਇ 27 ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

‘‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ’’ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਨਾ ਸਮਝਣਾ। ਜਦ ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਟਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵਿਚ ਘਿਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਤਮਸੀਲਾਂ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਹਨੱਸੀਆਂ ਇਕ ਹਕੀਕਤ ਸਨ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਾ ਵੀ ਅਸਲੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਟੀਕਾਕਾਰ ਪੌਲਸ ਦੇ ਰੋਮ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀਆਂ ਇਕ ਦੋ ਤੁਲਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ

ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਸਭ ਲੋਕ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਲੰਗਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ।¹³ ਲੂਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਦਮੁਤਿਉਮ ਦੇ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ¹⁴ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ’’ (27:2ਓ)। ਇਟਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਜਹਾਜ਼ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਮ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ। ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਠਾਕ ਰਹਿਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਰੋਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਲੂਕਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਅਗਲੇ ਭਲਕ ਅਸੀਂ ਸੈਦਾ ਵਿਚ ਜਾ ਉੱਤਰੇ’’ (ਆਇਤ 3ਓ), ਜੋ ਕੈਸਰੀਆ ਤੋਂ ਸੱਤਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੀਲ ਦੂਰ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਫੋਨੀਕੀ ਦਾ ਇਕ ਵਪਾਰਕ ਅੱਡਾ ਸੀ। ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੇ ਠਹਿਰਦੇ ਵਕਤ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਡੈੱਕ (ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਛੱਤ) ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬੰਧੇ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ‘‘ਯੂਲਿਉਸ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਸਲੂਕ ਕਰ ਕੇ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ (ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਿਪਾਹੀਆਂ) ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਚੈਨ ਕਰੇ’’¹⁵ (ਆਇਤ 3ਅ)। ਉਹ ‘‘ਮਿੱਤਰ’’ ਮਸੀਹੀ ਸਾਥੀ ਹੀ ਹੋਣਗੇ (3 ਯੂਹੰਨਾ 14; ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 15:5)।¹⁶ ਸ਼ਾਇਦ ਪੌਲੁਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨੀਕੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 12:25; 15:3) ਜਾਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਜਾਂਦਿਆਂ ਸੂਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਠਹਿਰਨ ਵੇਲੇ (21:3, 4) ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਥੀ ਮਸੀਹੀ ਦੋਸਤ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਜਾਂ ਉਹਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ, ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ (ਕਹਾਉਤਾਂ 17:17)।

‘‘ਹਵਾਵਾਂ ਉਲਟ ਸਨ’’ (27:4-8)

ਸੈਦਾ ਤੋਂ ‘‘ਜਹਾਜ਼ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕੁਪਰਸ ਦੇ ਓਹਲੇ¹⁷ ਜਾ ਨਿੱਕਲੇ’’ (ਆਇਤ 4)। ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਹ ਹਵਾਵਾਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਭੂ-ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ।¹⁸ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਵਾ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਸਨ (ਆਇਤ 15), ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੁਪਰਸ ਟਾਪੂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਰੋਮ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹਵਾਵਾਂ ਉਹਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਨ। ਇਸ ਤੱਤ ਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਹਵਾਵਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਵਕਤ-ਵਕਤ ‘ਤੇ ‘‘ਉਲਟ ਹਵਾਵਾਂ’’ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੁਪਰਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਸਭ ਥਾਵਾਂ ਪਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਫ਼ ਸੀ : ਉਹ ‘‘ਕਿਲੀਕੀਆ [ਜਿੱਥੇ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤਰਸੁਸ ਸੀ] ਅਰ ਪੰਮਫੂਲੀਆ [ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਅਤੇ ਬਰਨਾਬਾਸ ਉੱਤਰੇ ਸਨ (13:13)] ਦੇ ਲਾਗੇ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘੇ’’¹⁹ (ਆਇਤ 5ਓ)। ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ

ਦੇ ਸਫਰ ਦੇ ਬਾਅਦ²⁰ ਉਹ “ਲੂਕੀਆ ਦੇ ਨਗਰ ਮੂਰਾ ਵਿਚ ਆ ਉਤਰੇ ” (ਆਇਤ 5ਅ), ਜੋ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਸੀ।

ਮੂਰਾ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਰੋਮ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਬੋੜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸੀ।²¹ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਣਕ ਲੱਦਿਆ (ਆਇਤ 38) “ ਸਿਕੰਦਰੀਆ ਦਾ ਇਕ ਜਹਾਜ਼²² ਇਟਲੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ” (ਆਇਤ 6ੳਅ) ਮਿਲਿਆ। ਅੰਨ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ²³ ਸਨ (ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਮਾਲ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਸੌ ਛਿੱਤਰ ਲੋਕ ਆ ਸਕਦੇ ਸਨ²⁴ [ਆਇਤ 37])। ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਹਾਜ਼ ਰੋਮੀ ਮੁਆਇਦੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯੂਲਿਉਸ ਵਰਗੇ ਰੋਮ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਅਹੁਦਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਅਜੇ ਵੀ ਅਕਤੂਬਰ ਤਕ ਰੋਮ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿਤਾ (ਆਇਤ 6ਅ)।

ਉਹ ਏਸ਼ੀਆ ਮਾਈਨਰ ਦੇ ਕੰਢੇ-ਕੰਢੇ ਹੋ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਦੀ ਪੱਛਮ ਵਲ ਨੂੰ ਨਿੱਕਲ ਗਏ। ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਸਮ ਹੋਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ “ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਤੀਕ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਚੱਲੇ ਸਨ²⁵ ਅਤੇ ਮਸਾਂ ਮਸਾਂ” ਰੋਮੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਕੰਢੇ ਵੱਲ “ਕਨੀਦੁਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹੁੰਚੇ” (ਆਇਤ 7ੳ)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਰਸਤੇ ਯੂਨਾਨ (ਅਖਾਇਆ) ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ, ਪਰ “ਪੌਣ [ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ] ਸਾਨੂੰ ਅਗਾਹਾਂ ਵਧਣ ਨਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ” (ਆਇਤ 7ਅ)।

ਭਲਾ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਦੇ ਅਜਿਹੇ “ਅੱਖੇ” ਦਿਨ ਆਏ ਹਨ ਜਦ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਸਕੀ ਹੋਏ? ਸਿਕੰਦਰੀਆ ਦੇ ਮਾਲ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਫੇਰ ਤੋਂ ਟਾਪੂ ਦੀ ਆੜ ਲੱਭੀ ਗਈ, ਇਸ ਵਾਰ ਦੱਖਣ ਵਲ ਇਹ ਕਰੇਤ ਦਾ ਟਾਪੂ ਸੀ।²⁶ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਫਰ ਦੇ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਟਾਪੂ ਦੇ ਪੂਰਵੀ ਕੰਢੇ ਵੱਲ ਸਲਮੋਨੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣਿਉਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਦੱਖਣੀ ਕੰਢੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ “ਕਰੇਤ ਦੇ ਓਹਲੇ”²⁷ (ਆਇਤ 7ੲ) ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਨੂੰ ਨਿਕਲ ਗਏ। “ਮਸਾਂ ਮਸਾਂ ਉਹ ਦੇ ਲਾਗੇ ਲਾਗੇ ਹੋ ਕੇ” ਸਮੁੰਦਰ ਘਾਟ ਨਾਮਕ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ²⁸ (ਆਇਤ 8ਅ) ਜੋ ਉਸ ਟਾਪੂ ‘ਤੇ ਲਗਦੀ ਕੱਚੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਬਦਲਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ, ਕਈ ਦਿਨ ਤਕ ਲੰਗਰ ਪਾਈ ਰੱਖੇ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਅਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਖਾਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

“ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਫਰ ਖਤਰੇ ਭਰਿਆ ਸੀ” (27:9-13)

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤਕ ਰੋਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। “ਜਾਂ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬੀਤ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਸਫਰ ਡਰਾਉਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ” (ਆਇਤ 9ੳ)। ਭੂ-ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ “ਖਤਰੇ ਭਰਿਆ ਸਮਾਂ” ਸਿਤੰਬਰ ਦੇ ਅੱਧ ਤੋਂ 11 ਨਵੰਬਰ ਤਕ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 11 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਸੰਤ ਤਕ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਲੰਮੇ ਵਕਫ਼ੇ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਅਸਮਾਨ ਨਾਲ

ਜਹਾਜ਼ ਚਲਾਉਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।²⁹ ਜਹਾਜ਼ ਹੁਣ ਉਸ ‘ਖਤਰਨਾਕ’ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੀ; ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ‘ਰੋਜ਼ੇ ਦੇ ਦਿਨ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਸਨ’ (ਆਇਤ 9ਅ)। ‘ਰੋਜ਼ਾ’ ਯਹੂਦੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸ਼ਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 16:29; 23:26, 27) ਜੋ 59 ਈਸਵੀ ਵਿਚ 5 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਦਿਨ ਪੈਂਦਾ ਸੀ।³⁰

ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਕਤ ਨਿੱਕਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੌਸਮ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਸੀ, ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ³¹ (ਆਇਤ 11) ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਘਾਟ ‘ਸਿਆਲ ਕੱਟਣ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਾ ਸੀ’ (ਆਇਤ 12ਉ)। ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਝ ਸਮਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਭਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਿਆਲ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦੇ (ਨਜਦੀਕ ਦਾ ‘ਲਸਾਇਆ ਸ਼ਹਿਰ’ [ਆਇਤ 8੯] ਛੋਟਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ)। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਫੈਨੀਕਸ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਲੀ ਮੀਲ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬੰਦਰਗਾਹ ਸੀ। ਸਿਆਲ ਦੇ ਅੱਖੇ ਵਕਤ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਥੇ ਕਾਫੀ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਸੁੰਦਰਘਾਟ ਤੋਂ ਜਾਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ,³² ਪੌਲਸ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ‘ਉਸ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸੀ।’³³ ਲੂਕਾ ਨੇ ਭੂ-ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਗਿਆਰਾਂ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਲਿਖੇ ਹਨ (ਰੋਮ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ), ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 3500 ਮੀਲ ਸਫ਼ਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵੀ ਸਫ਼ਰ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਲੂਕਾ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਉਹਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਗਰਕ ਹੋਇਆ³⁴ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ‘ਇਕ ਰਾਤ ਦਿਨ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਕੱਟਿਆ’ ਸੀ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:25ਸ)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੌਲਸ ਉਹ ਸਭ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਝੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਹਦਾ ਆਪਣਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ‘ਹੇ ਪੁਰਖੋ, ਮੈਨੂੰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘਾਟਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਨਿਰਾ ਮਾਲ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦਾ ਵੀ’ (ਆਇਤ 10)।

ਭਲਾ ਪੌਲਸ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੋਂ ਸੀ? ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ: (1) ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਆਇਤ 23)। (2) ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ‘ਮੈਨੂੰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ।’ (3) ਅਗਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਨੀਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਨਬੂਵਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਕਿਸੇ ਜਾਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਆਇਤਾਂ 22, 44)।³⁵

ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਫ਼ਸਰ ਯੂਲਿਉਸ ‘ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ‘ਤੰਬੂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ/ਰੱਬੀ ਤੈਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ? ਜੇ ਮਾਹਿਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਭ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਤੂੰ

ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ?’ ‘ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੇ ਪੌਲਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਲਾਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਕਰਦੇ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮੰਨਿਆ’ (ਆਇਤ 11)। ‘ਇਸ ਲਈ... ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ³⁶ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਐਥੋਂ ਚਲੇ ਚੱਲੀਏ ਭਈ ਜੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਫੈਨੀਕਸ ਤੋੜੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਿਆਲ ਕੱਟੀਏ ਜੋ ਕਰੇਤ ਦਾ ਇਕ ਘਾਟ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ ਅਰ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ³⁷ ਦੇ ਖੂੰਜੇ ਵੱਲ ਹੈ’ (ਆਇਤ 12)।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮਾੜੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿਓ (ਕਹਾਉਤਾਂ 1:5; 19:20; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 3:8); ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ‘ਮਾਹਿਰਾਂ’ ਦੀ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ (ਕਹਾਉਤਾਂ 12:5; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:18-20) ਅਤੇ ਜੇ ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹੀ ਮੰਨੋ (ਕੂਚ 23:2; ਮੱਤੀ 7:13)।

ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪੌਲਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪੇ ਹੀ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ (ਯੂਨਾਹ 1:12), ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਕਸੂਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਗ਼ਲਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੌਲਸ ਵਾਂਗ ਅਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੁੱਖ ਪਾਈਏ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾ ਵਿਚ ਜਿਸ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਉਹ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ‘ਜਾਂ ਦੱਖਣ ਦੀ ਪੌਣ ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ ਵਗਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਮਝ ਕੇ ਭਈ ਅਸੀਂ ਮੁਰਾਦ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੇ ਲੰਗਰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਰੇਤ ਦੇ ਲਾਗੇ ਲਾਗੇ ਹੋ ਤੁਰੇ’ (27:13)। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

“ਉਮੀਦ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਸੀ” (27:14-21)

ਮੰਜ਼ਿਲ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੁਸੀਬਤ ਆ ਪਈ। ‘ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਪਾਸਿਓਂ [ਕਰੇਤ ਦੇ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵੱਲੋਂ] ਇਕ ਵੱਡਾ ਤੂਫ਼ਾਨ ਚੱਲ ਪਿਆ ਜਿਹ ਨੂੰ ਯੂਰਕੂਲੋਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ’ (ਆਇਤ 14)। ‘ਯੂਰਕੂਲੀਨ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵਰਗੇ ਇਕ³⁸ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਮਲਾਹ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸੀ³⁹ ਕਰੇਤ ਦੀ ਆੜ ਨਾਲ ਵਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਹਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਬੰਦਰਗਾਹ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਵਹਿ ਗਿਆ। ‘ਜਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਪੌਣ ਦੇ ਢਾਹੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਠਹਿਰ ਨਾ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਵਾਹ ਨਾ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਰੁੜ੍ਹਦੇ ਚੱਲੇ ਗਏ’ (ਆਇਤ 15)। ਜਹਾਜ਼ ਹੁਣ ਹਵਾ ਅਤੇ ਲਹਿਰ ਦੇ ਰਹਿਮ ‘ਤੇ ਸੀ।

ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤਕ ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਹਿਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ‘ਅਰ ਕਲੌਦਾ ਨਾਮੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਟਾਪੂ ਦੇ ਹੇਠ’ (ਆਇਤ 16ਓ) ਚਲੇ ਗਏ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਅਰਾਮ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤਾ ਚੱਲਣ ਜੋਗਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਲੂਕਾ

ਨੇ ਵੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਲਾਈਫ਼ ਬੋਟ (ਡੌਂਗੀ) ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਫ਼ਰਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਨੂੰ (ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਫਵੋਲਿਆਂ ਨੂੰ) ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਅਸੀਂ ਮਸਾਂ ਮਸਾਂ ਡੌਂਗੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਲਿਆਏ’’ (ਆਇਤ 16ਅ)।⁴⁰

‘‘ਸੋ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਉਸ [ਕਿਸਤੀ] ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਥੱਲਿਓਂ ਕੱਸਿਆ’’ (ਆਇਤ 17ੳ)। ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਰੱਸੇ ਜਾਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇੜੇ ‘ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚਰਖੀ ਨਾਲ ਕੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।⁴¹ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘‘ਇਸ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਭਈ ਕਿਤੇ ਬਰੇਤੀ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾ ਫਸੀਏ ਪਾਲ ਉਲ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ’’ (ਆਇਤ 17ਅ)। ‘‘ਬਰੇਤੀ’’ ਉੱਤਰੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੰਢੇ ‘ਤੇ ਖਿੱਲਰੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਲਾਹ ਖੌਫ਼ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਲਾਕਾ ਦੱਖਣ ਵੱਲ ਕਈ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।⁴² ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਹੌਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘‘ਪਾਲ ਉਲ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ।’’⁴³ ਤਦ ਤਕ ਜਹਾਜ਼ ਛੋਟੇ ਟਾਪੂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਰੁੱਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਅਤੇ ‘‘ਰੁੜ੍ਹਦੇ ਚਲੇ ਗਏ’’ (ਆਇਤ 17ੳ)।

ਗੁਜ਼ਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਲਾਹਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰਨ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕਰੋ। ‘‘ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਫੱਟੇ ਸੁੱਟ ਦਿਓ,’’⁴⁴ ਅਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਓ।

ਜੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਤੂਫ਼ਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਥੰਮ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਮਿਲੀ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਬਹੁਤ ਹੁਝਕੇ’’ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ (ਆਇਤ 18 ੳ)। ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੋ। ਹਨੇਰੀ ‘ਚ ਬੁੱਲੇ, ਲੱਕੜਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਅਤੇ ਰੱਸਿਆਂ ਦੇ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣੋ, ਕਾਲੇ ਬੱਦਲਾਂ, ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਜੋ ਡੈੱਕ ‘ਤੇ ਵੱਜ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਲਹਿਰਾਂ ‘ਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਹੁਝਕੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੂਣੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਫੁਹਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ‘ਤੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ ਡਿੱਗਣ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ। ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ, ਤੂਫ਼ਾਨ ਇਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ।

ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਭਰੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ‘‘ਜਾਂ ਹਨੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਸਾਂ ਬਹੁਤ ਹੁਝਕੇ ਖਾਧੇ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਭਾਰ ਕੱਢ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ’’ (ਆਇਤ 18)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਮਾਨ ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਸੀ। ‘‘ਅਰ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਅਸਬਾਬ ਵੀ ਉਤਾਰ ਸੁਟਿਆ’’⁴⁵ (ਆਇਤ 19)। ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।⁴⁶

ਤੂਫ਼ਾਨ ਥੰਮ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ : ‘‘ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਤਾਈਂ ਨਾ ਸੂਰਜ ਨਾ ਤਾਰੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਰ ਵੱਡੀ ਅਨੇਰੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਓੜਕ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਚਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਆਸ ਮੂਲੋਂ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ’’ (ਆਇਤ 20ੳ)। ਉਸ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ ਸੂਚਕ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸੈਕਸਟੈਂਟ (ਫ਼ਾਸਲਾ ਨਾਪਣ ਦਾ ਆਲਾ)। ਸਮੁੰਦਰੀ

ਸਫ਼ਰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਐਨਾ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲ ਬਰੇਤੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਚਟਾਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਡੁੱਬ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਦੇ ਕੁ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤਕ, ਤੂਫ਼ਾਨ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤਕ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਾ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਲੂਕਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਤਾਈਂ ਨਾ ਸੂਰਜ ਨਾ ਤਾਰੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਰ ਵੱਡੀ ਅਨੁੇਰੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਓੜਕ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਚਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਆਸ ਮੂਲੋਂ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ’ (ਆਇਤ 20)।

ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਹ ਨੀਵਾਂ ਪਾਸਾ ਹੈ। ਭਿੱਜੇ ਹੋਏ, ਠੰਡ ਨਾਲ ਕੁੰਗੜੇ ਨਿਢਾਲ ਉਹ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਤੀਲ੍ਹਾ ਹੋ ਗਏ। ‘ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਾਕਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ’ (ਆਇਤ 21ਓ) ‘ਤੂਫ਼ਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧਨਾਂ, ਸਮਿਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਖਾਣੇ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ।’⁴⁷ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਸ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਲੂਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਖਾਇਆ ‘ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਤਾਈਂ ਨਾ ਸੂਰਜ ਨਾ ਤਾਰੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਰ ਵੱਡੀ ਅਨੁੇਰੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਓੜਕ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਚਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਆਸ ਮੂਲੋਂ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ’ (ਆਇਤ 20)। ਭਲਾ ‘ਸਾਡੇ’ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਸ਼ਾਇਦ। ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ‘ਨਾ ਡਰ’ (ਆਇਤ 24ਓ)। ਐਨਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੀ ਮਾਰ ਪੈਣ ਨਾਲ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵੀ ਝੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਰੀਕ ਅੱਗੇ ਪਾਈ ਜਾਣ ਦਾ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ, ਨਾਕਾਮੀ ਦੇ ਵਾਵਰੇਲੇ ਵਿਚ ਡੁੱਬਣ ਦਾ, ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈਣ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਦਿਨ ਤਕ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਝੁਕਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰ

ਪਾਠ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਜੀਬ ਵੀ ਹੈ: ‘ਓੜਕ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਚਣ ਦੀ ਆਸ ਮੂਲੋਂ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ’ (ਆਇਤ 20ਓ)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਆਸ ਦਿਵਾਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਲੜੀਏ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ‘ਕਿਉਂ? ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਕਿਉਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?’ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵੇਖਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਾਂਗੇ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਉੱਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਕਿਉਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੇ। ਤੂਫ਼ਾਨ ਵਿਚ ਬਚ ਨਿੱਕਲਣ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ

ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ, ਤੂਫਾਨ ਕਰਕੇ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲੇ ਜੋ ਉਹਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। (ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੇ ਲੋਕ ਇਹੀ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।) ਪੌਲਸ ਨੂੰ 273 ਬੁੱਤਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਖੁਦਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਹ ਵੀ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਤੂਫਾਨ ਨਾਲ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ 'ਓੜਕ' ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ 'ਚ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹ ਫ਼ਾਇਦੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸੀਬਤ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਕਈ ਵਾਰ ਇਹੀ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਟ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਕੀ ਭਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਤੂਫਾਨ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਗੋਡੇ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਕਰੋ ਜੋ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਆਇਤ 24)। ਭਾਵ ਇਵੇਂ ਦੁਆ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:6; ਯਾਕੂਬ 5:13) ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ ਜਿਸਨੂੰ ਤੂਫਾਨਾਂ ਦਾ ਐਨਾ ਪਤਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:9, 10; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:12)।

ਮੈਂ ਇਸ ਆਦਮੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਕੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਸਿੱਖਿਆ। 1873 ਵਿਚ ਹੋਰਾਸਿਓ ਜੀ. ਸਪੇਫੋਰਡ ਨਾਮਕ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਇਕ ਵਪਾਰੀ ਨੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਇਕ ਫ੍ਰਾਂਸੀਸੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸੀਟ ਬੁਕ ਕਰਾ ਲਈ, ਪਰ ਐਨ ਵਕਤ 'ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਰੁਕਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਬੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੰਬਰ 22 ਨੂੰ ਉਹ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਰਾਂ ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਹੀ ਉਹ ਜਹਾਜ਼ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਪੇਫੋਰਡ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਬੇਟੀਆਂ ਸਣੇ 226 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। 9 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਜਦ ਉੱਥੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿੱਕਲੇ ਲੋਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ, 'ਮੈਂ ਹੀ ਬਚੀ ਹਾਂ'। ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਣ ਲਈ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸੀਟ ਬੁੱਕ ਕਰਾਈ। ਇਕ ਰਾਤ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਦੱਸਿਆ, 'ਮੈਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਓਸੇ ਥਾਂ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਜਹਾਜ਼ ਡੁੱਬਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਸਨ।' ਸਪੇਫੋਰਡ ਆਪਣੇ ਕੈਬਿਨ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਹਨੇ ' ' ਦ ਵੈਲੀ ਆਫ਼ ਦੇ ਸ਼ੈਡੋ ਆਫ਼ ਡੈਥ... ' ' ਨਾਮਕ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਗੀਤ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਗੀਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :

ਜਦ ਦਰਿਆ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮੇਰੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਆਵੇ
ਜਦ ਦੁੱਖ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜ਼ੋਰ ਮਾਰਨ
ਮੇਰਾ ਜੇ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ, ਤੂੰ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ,
'ਅਰਾਮ 'ਚ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਅਰਾਮ 'ਚ ਹੈ।'⁴⁸

ਤੁਹਾਡਾ ਜੋ ਵੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇ, 'ਜਦ ਦੁੱਖ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜ਼ੋਰ ਮਾਰਨ,' ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਦੁਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਵੋ ਕਿ 'ਅਰਾਮ 'ਚ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਅਰਾਮ 'ਚ ਹੈ।'⁴⁹

ਵਿਜੁਅਲ-ਏਡ ਨੋਟਸ

ਇਸ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਨਕਸ਼ਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਰੋਮ ਜਾਣ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਬੋਰਡ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਨਕਸ਼ਾ (ਵੇਖੋ 'ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਰੋਮ ਦਾ ਸਫ਼ਰ') ਬਣਾ ਲਓ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਸ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਿਐਨ 'ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਰੋਮ ਦਾ ਸਫ਼ਰ' ਵਾਲਾ ਨਕਸ਼ਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰੋ। ²ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਇਤਾਂ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ) ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਕੁਦਰਤ ਦਾ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਫ਼ਾਨ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ) ਖੁਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਬਛਾਉਣ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਖੁਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਜਿਸਮਾਨੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅੱਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਇੱਥੇ ਵਕਤ ਅਤੇ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ। ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਜੋ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 27 ਵਿਚ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10: 13 ਦੀ ਸੱਚਾਈ (ਅਤੇ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵੀ) ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਨਿੱਕਲਣ ਦਾ ਰਾਹ' ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਅਸੀਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ³ਪਿਲਗ੍ਰਿਮ 'ਚ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰੈੱਸ 1600ਵੇਂ ਵਿਚ ਜੌਨ ਬਨਿਅਨ ਦੀ ਲਿਖੀ ਸਿੱਖਿਆ ਭਰਪੂਰ ਕਿਤਾਬ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਮੁੱਖ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚੋਂ ਸਵਰਗੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਦੇ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ⁴ਇਸ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪਾਠ (ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਪਾਠਾਂ) ਵਿਚ ਮੈਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ-ਜੁਲਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਅੰਗਾ ਜੋ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਅਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਵੀ ਹੈ)। ⁵(ਫ਼ੇਲਿਕਸ ਦੇ ਫਲਸਤੀਨ ਤੋਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫ਼ੇਸਤੁਸ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ) ਦਿੱਤਾ ਸਾਡਾ ਕਾਲਕ੍ਰਮ 59ਈ. ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਰੀਕ ਵੀ 'ਰੋਜ਼ੇ' (ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ) ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਸਾਲ ਐਨੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੀ। ਆਇਤ 9 'ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ। ਅਗਸਤ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਆਇਤ 9 ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ⁶ਸੂਬੇਦਾਰ ਸੌ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਯੂਲੀਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕ ਸਨ)। ਪਲਟਨ 600 ਤੋਂ 1000 ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੈਜ਼ਮੈਂਟ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹਦੀ ਤੁਲਨਾ 10: 1 ਨਾਲ ਕਰੋ। ⁷ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਲੂਕਾ ਅਤੇ ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੀ। ਕਈ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੂਕਾ ਅਤੇ ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਵਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜਾ ਸਕਣ। ਹੋਰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੂਕਾ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਆਇਦੇ ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਦ ਕਿ ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਇਹਦਾ ਹੱਲ ਐਨਾ ਅਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੂਕਾ ਅਤੇ ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਭਾੜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਮਾਲ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੀ ਭਾੜਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ (21: 3)। ਸਿਕੰਦਰੀਆ ਦੇ ਦੋ ਜਹਾਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਇਆ (27: 6; 28: 11), ਵੀ ਤਾਂ ਭਾੜਾ ਲੈ ਕੇ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਸਨ (27: 37)। ⁸ਭਲਾ ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸੀ? ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਨੂੰ 'ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੈਦ' ਦੱਸਿਆ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 4: 10) ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਵੀ ਕੈਸਰ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ, ਸਾਡੇ

ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ '‘ਹੋਰ ਕੈਦੀਆਂ’ ਨਾਲੋਂ ਹਟ ਕੇ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ 'ਚ ਅਸੀਂ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ । ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 4: 10 ਵਿਚ '‘ਨਾਲ ਕੈਦ’ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਨੂੰ ਕੈਦੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੈਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ (ਫਿਲੋਮੋਨ 24 ਵੇਖੋ ਜੋ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਲਿਖੀ ਗਈ)। ਅਰਿਸਤਰਖੁਸ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰੋਮ ਵਿਚ ਕੈਦ ਤਾਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਰੋਮ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਕੈਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।¹⁰ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ hetero ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ homo ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ '‘ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ।’' ¹⁰ਇਸ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਹੈ: ਅਗਲੇ ਪਾਠ '‘ਤੁਫ਼ਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚ ਨਿੱਕਲਣਾ’' ਵਿਚ ਆਇਤ 42 'ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ।

¹¹ਜੋਨ ਪੁੱਲੋਕ, ਦ ਅਪੋਸਟਲਜ਼: ਏ ਲਾਈਫ ਆਫ ਪੌਲ (ਫ੍ਰੀਟਨ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਸਕ੍ਰਿਪਚਰ ਪ੍ਰੈੱਸ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨਜ਼, 1985), 274. ਇਸ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਯੂਲੀਅਸ ਦੇ 'ਸਿਰਫ਼' ਸੂਬੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।¹²ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾ ਅਗਿਪੂਆ ਅਜੇ ਵੀ ਕੈਸਰੀਆ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਇਤ ਇਕ ਵਾਲੇ 'ਉਨ੍ਹਾਂ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇ।¹³ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੈਸਰੀਆ ਤੋਂ ਚੱਲੇ ਹੋਣ ਜੋ ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਬੰਦਰਗਾਹ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਾਲ ਕੈਦ ਰਿਹਾ ਸੀ।¹⁴ਅਦਮੁਤਿਉਮ ਅਸੀਆ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਵੱਸਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ ਜੋ ਤ੍ਰੋਆਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਕੰਢੇ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲਾ ਜਹਾਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਵਾਪਸ ਆਪਣੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।¹⁵'ਚੈਨ ਕਰੇ' ਲਈ ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਕ ਡਾਕਟਰੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਭਲਾ ਲੂਕਾ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਲੂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ? ¹⁶ਇਕ ਵਾਰ ਫ਼ੇਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸੈਦਾ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣੀ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ (8: 1-4; 11: 19)। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਪਾਠ 'ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾ ਦੇਣਾ' ਵਿਚ ਸੂਰ ਅਤੇ ਤੁਲਮਾਇਸ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਿਚ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ।¹⁷ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ 'ਅਸੀਂ ਹੋਣੋਂ ਦੀ ਵਹਿ ਗਏ' (KJV)। ਜਹਾਜ਼ਰਾਨੀ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ 'ਦੀ ਆੜ ਲੇ ਕੇ' ਹੈ (ਵੇਖੋ NIV)। 'ਆੜ' ਤੋਂ ਭਾਵ 'ਹਵਾ ਤੋਂ ਲਾਭਿਓ' ਦੀ।¹⁸ਦੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਭੂ-ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਦੇ ਪਾਰ ਜਾਣ ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਹਵਾ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਪਾਠ 'ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾ ਦੇਣਾ' ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 21: 2-4 ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ)। ਹੁਣ ਉਹ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਉਲਟੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਵਾ ਉਸ ਰਾਹ ਦੇ 'ਸਾਹਮਣਿਓ' ਸੀ ਜਿੱਧਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਣਾ ਸੀ।¹⁹ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਢੇ-ਕੰਢੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵਪਾਰਕ ਠਹਿਰਾਅ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹੋਣ।²⁰ਕੰਢੇ-ਕੰਢੇ ਸੈਦਾ ਤੋਂ ਮੂਰਾ ਜਾਣ ਵਿਚ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਲਗਦੇ ਸਨ। ਵੈਸਟਰਨ ਟੈਕਸਟ ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਨੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ 14 ਦਿਨ ਲੱਗੇ ਸਨ।

²¹ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਪੱਛਮੀ ਹਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਮੂਰਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਟਲੀ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਸੀ।²²ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਸਿਕੰਦਰੀਆ, ਮਿਸਰ ਦਾ ਸੀ। ਮਿਸਰ ਰੋਮ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ ਸੀ। 28: 11 ਅਸੀਂ ਸਿਕੰਦਰੀਆ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ ਵੇਖਾਂਗੇ।²³ਇਕ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ 180x45x43 ਫੁੱਟ ਅਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਸਮਾਨ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਛੇ ਸੌ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।²⁴ਕੁਝ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ 76 ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤੀਆਂ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ 276 ਹੈ।²⁵ਮੂਰਾ ਤੋਂ ਕਨਿਦੁਸ 170 ਕੁ ਮੀਲ ਸੀ। 'ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਤੀਕ' ਸ਼ਾਇਦ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।²⁶ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਰੇਤੀ ਲੋਕ ਵੀ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 11); ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਮਸੀਹੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਰੇਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ (ਤੀਤੁਸ 1: 5)। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਕਰੇਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਬਹੁਤਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ (ਤੀਤੁਸ 1: 12)।²⁷ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਫ਼ੇਰ 'ਅਸੀਂ ਹੋਣੋਂ ਦੀ ਵਹਿ ਗਏ' ਹੈ (ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਟਿੱਪਣੀ 17 ਵੇਖੋ)।²⁸ਸੈਨੂੰ 'ਸੁੰਦਰਘਾਟ' ਨਾਂਅ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ 'ਸੁੰਦਰਘਾਟ' ਨੂੰ 'ਉਲਟ ਹਵਾਵਾਂ' ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਅਤੇ ਥਾਂ ਲਈ ਅਰਾਮ ਵਾਸਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।²⁹ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਆਇਤ 20 'ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ।³⁰ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ 'ਰੋਜ਼ੇ ਦੇ ਦਿਨ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਸਨ' 59ਈ. ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 59ਈ. ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਰਬ ਦਾ ਇਹ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਫ਼ਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਪੌਲਸ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਦਾ ਸੀ।

³¹ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ 'ਮਾਲਕ' ਤੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV ਅਤੇ NIV)। ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੀ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ³²ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਣਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਉਸ ਕਾਨਫ਼ੈਂਸ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਫ਼ੈਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ (ਆਇਤ 21), ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੇ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਸਭ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਜਤਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ³³ ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, *ਦ ਐਕਟਸ ਆਫ਼ ਦ ਅਪੋਸਟਲਜ਼*, ਦ ਡੋਲੀ ਸਟਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼, ਸੋਧਿਆ ਅੰਕ (ਫ਼ਿਲਾਡੇਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1976), 182. ³⁴ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ। ਜੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੈਠਣਾ ਔਖਾ ਹੋਣਾ ਸੀ! ³⁵ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਦੁਆ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਗਿਣਤੀ 14: 11-24)। ³⁶ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨਫ਼ੈਂਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਾਂਟਿਆ (ਆਇਤ 21), ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਮਲਾਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨਿਕਸ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ³⁷ਇੱਥੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੂਕਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਨੂੰ ਸਿਆਲ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ³⁸ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ 'ਤੂਫ਼ਾਨ' ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'typhoon' (ਮਲਾਹ) ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ। ³⁹ 'ਯੂਰਕੀਲੋ' 'ਪੂਰਬੀ ਹਵਾ' ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ 'ਉੱਤਰੀ ਹਵਾ' ਵਾਸਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ⁴⁰ਡੌਰੀ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਡੁੱਬ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੰਢੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੰਦਰ ਖਿੱਚਣ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਈ ਹੋਵੇ।

⁴¹ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਰੱਸੇ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਾਂ ਚਰਖੀ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਯੋਗ ਕਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਨ। ⁴²ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਪੰਜ ਸੌ ਮੀਲ ਤਕ ਵੱਧ ਗਏ ਸਨ। ਬਰੇਤੀ ਦੱਖਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤਾ ਨੇੜੇ ਸੀ। ⁴³ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ 'ਪਾਲ ਉਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਆਇਤ 19 ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: 'ਅਸਬਾਬ' (ਹੇਠਾਂ ਟਿੱਪਣੀ 46 ਵੇਖੋ)। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਕਿ ਆਇਤ 17 ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਲਾਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਾ ਸਮਾਨ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ (KJV; NEB), ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵੇਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ⁴⁴ 'ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਫੱਟੇ ਸੁੱਟ ਦਿਓ' ਮਲਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ'। ⁴⁵ਕੁਝ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ 'ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ' ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV), ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਚ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ' ਹੈ। ⁴⁶ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਅਸਬਾਬ' ਕਈ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 12: 29; ਮਰਕੁਸ 3: 27; ਆਦਿ)। ਵਾਧੂ ਸਮਾਨ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸੌਂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਜ਼, ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿਜੋਰੀਆਂ ਵੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟਦੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ⁴⁷ਓਰਿਨ ਰੂਟ, ਸੰਪਾਦਕ, *ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ: ਐਕਟਸ* (ਸਿਨਸਿਨਾਟੀ, ਓਹਾਇਓ: ਸਟੈਂਡਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1966), 196. ⁴⁸ਐਚ. ਜੀ. ਸਪੇਂਡੋਰਡ, 'ਇਟ ਇਜ਼ ਵੈੱਲ ਵਿੱਚ ਮਾਈ ਸੇਲ।' ਏਸੀਯੂ ਪ੍ਰੈੱਸ, ਅਬਿਲੇਨ, ਟੈਕਸਸ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈ ਕੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ। ⁴⁹ਜੇ ਇਸ ਪਾਠ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰਮਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਸੀਲੇ ਹਨ ਜੋ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।